

Pieksämäen seudun maaseutuseura ry

Pieksämäen seudun maaseutuseura teki Niskamäen ja Venetmäen seudun vakituisille ja kesäasukkaille kyselyn, minkä avulla on tarkoitus kehittää kylien toimintaa. Kyselyn tulokset annetaan kylien käyttöön hyödynnettäväksi. Kyselyn tulokset annetaan kunnalle ja hyödynnetään myös Tulevaisuus-talkoot hankkeessa ja Pesti-hankkeessa työmahdollisuuksien kartoittamisessa.

Niskamäen alueen kyläkysely 2000

(Kyselyjä meni reuna alueella Neuvola, Porsaskoski ja Paltanen)

Niskamäen alueelle: Lomakkeita lähetettiin ? kpl
Täytettyjä palautettiin 46 kpl

Vastaajista enemmistö oli työssä olevia, jotka ovat vakituisia asukkaita ja kesäasukkaita alueella.

Nuorten mielipiteitä tuli kohtalaisesti mutta ei paljoakaan tulevaisuuden näkymiä.

Päivähoito tarvetta jonkun verran. Lapset käyvät koulua Niskamäen koululla ja isommat käyvät Siilin yläastetta. Opiskelut jatkuu vieraalla paikkakunnalla. Nuorille on jonkun verran harrastus mahdollisuuksia tarjolla kylällä 4 H, ratsastusta. Erikoisempia harrastepaikkoja haetaan taajamasta. Tarvetta olisi pallo ja urheilukerhoa, tietokone ja peli-iltoja

Vanhuksilla on tarvetta asiointiapuun, kotiapuun, piha- ja lumitöihin, polttopuutöihin ja ystävän palveluun useamman kerran viikossa ja kuukaudessa.

Kylällä harjoitettavaa yritystoimintaa

- Maidontuotanto
- Metsätalous
- Pienimuotoista mansikanviljelyä
- Viinimarja tuotanto

Toimitiloja yrittäjillä on riittävästi. Tiloja on lisäksi vuokrattavaksi tai myytäväksi. Lisätyötekijöiden tarve on tilapäistä ja ajoittuu kesäaikaan. Seuraavalle 5-vuotiskaudelle on tavoite nyky tasolla pitäminen. Sukupolven vaihdoksia on yksi suunnitteilla viiden vuoden sisällä. Yrityksillä olisi kiinnostusta markkinointi palveluista, käytettävissä olisi hallitilaa 250-400 m2 mahdollisesti yhteiskäyttöön sekä kiinnostusta koneyhteistyötä.

Mahdollisuuksia palvelun tarjoamiseen:

- Pitopalvelua
- Kesäaikana majoitusta

Halukuutta ja mahdollisuuksia on suoramyynnin järjestämiseen, mansikoita ja polttopuita

Mitä tuotteita tai palveluja haluttaisi yrittäjiltä ostaa:

- Polttopuita
- Lumenaurausta
- Rakennustarvikkeita
- Multaa ja soraa
- Metsänhoito apua
- Kodin- ja puutarhanhoito apua
- Rakennussaneeraus palveluja

Kotitaloudet ovat paljolti omavaraisia, mutta kysyntää suoraan tuottajilta ostamiseen on. Mitä oltaisiin valmiita ostamaan tuottajilta.

- Perunoita, juureksia, tomaatit vihannekset ym.
- Marjoja, sieniä ym.
- Kalaa, riistaa ym.
- Jyviä, jauhoja, suurimoita.
- Leipää ja erilaisia leivoinaisia
- Juustomaitoa, kananmunia ja lihaa
- Hunajaa, omenia, yrttejä ym.
- Luomuna edellä olevia tuotteita
- Käsitöitä

Alueella olisi suoramyynä suuri kiinnostus, tarjontaa ja tuotteita ei kuitenkaan kyselyn mukaan ei ole paljoakaan.

Matkailun kehittäminen nähtäisiin yhtenä mahdollisuutena:

- Olisi halukkuutta vuokrata kesämökkiä osaksi aikaa kesää.
- Opastaulua kertomaan kylästä
- Porsaskosken mylly toimintaan kesällä
- Huokeaa maatilamatkailua
- Kalastus ja metsästys
- Naarajoen hyödyntäminen, melontareitin oheispalvelut

Matkailu nähdään myös uhkana. Monet kaipaavat rauhallista mökkielämää.

Miten kylää pitäisi kehittää:

- Saada uusia asukkaita
- Yhteistoimintaa yhteisesti keskustellen, kanssakäymistä ja yhteishenkeä
- Seuratoiminta kehittää vanhaa kulttuuria
- Nuorille ohjattua toimintaa, harrastemahdollisuuksia lisää
- Yhteistyötä, ei liikaa politiikkaa, kokoontua ja ratkaista, mahdollisuus toimia
- Tietoa palveluista, kyläkarta
- Valaistut ladut
- Paljon yhteisiä tilaisuuksia, tapahtumia, seuroja
- Valaistu bussi-pysäkkikatos
- Ympäristön muokkaaminen ja puhtaana pitäminen
- Yritystoimintaa lisää
- Niskajärven vedenpinnan nostaminen
- Vesijohtoverkko Pohjois-Niskämäki

Mitä palveluita haluttaisi kylälle

- Joukkoliikenteen kehittäminen, kauppa, asiamiesposti
- Kyläkoulu säilytettävä
- Suoramyyntipiste
- Virkistysmatkoja vanhuksille
- Kesätapahtumia, lauluiltoja, kesätansseja
- Jätehuolto, vesiverkko ja sähköistäminen (kesämökit vakituiseksi asunnoksi)
- Kansalaisopiston toiminnan kehittäminen, kurssi, liikunta ym. kurssit
- Katuvalot
- Maamiesseuran talo toimintaan, kurssit, leirit, näytelmät elokuvat
- Kyläkohtaisia kursseja mihin voisivat kesäasukkaatkin osallistua
- Palveluyrittäjiä monessa muodossa

Mielipiteet tieverkosta:

TVH:n tiet huonossa kunnossa. Haukivuorentie on surkea, tielinjaus oikaista ja päälystää. Kestopäälystettä kaivattaisiin. Lanauksia pitäisi tehdä useammin, pölynsitominen ja talvi hiekoituksen tarve on noussut vahvasti esille.

Harrastus mahdollisuudet:

Kiinnostusta olisi konserteista, teattereista, lauluilloista, keskustelutilaisuuksista, koulutuksesta ja kesä tansseista. Näyttelyt, nuorten ja eläkeläisten harrastetoiminta ja toimitilat. Suunnistus ja hiihtorastit. Kalastus retket. Lisää tarvittaisiin talviharjoittelu mahdollisuuksia.

Halukkuutta olisi toimia mukana kehittämisessä, retkillä suunnittelussa ja vetäjänä, palloilulajeissa ohjaajana ja kenneltoiminnassa.

Talkooapua oltaisiin valmiita antamaan käsitehtäviin töihin, rakennus- ja aputyöt, harrastus toimintaan mikä kohdistuisi nuoriin etenkin maksuttomana ja ympäristön siistimiseen.

Yhteistyö eri tahojen kanssa kylällä:

Istuttamalla kylän seurat saman pöydän ääreen, sopeuttamalla hyödyt yhteiseksi hyödyksi. Halukkuutta erilaisten projektien vetäjiksi opiskelu muodossa ja käytännön työnä. Yhteistyötä naapurikylien kanssa kurssien, tapahtumien, kuljetuksien ym. yhteydessä.

Ajatuksia kyläyhdistysten toiminnasta, tehtävistä ja tarkoituksista:

- Tuoda asioita, esityksiä kunnan päättäjille
- Yhteishengen luominen, kyläkuolemien ja muutto tappion ehkäisy
- Vakituisten asukkaiden kanssa toiminen
- Etsiä kylälle sopivia harrastus- ja palvelumuotoja ja edes auttaa niitä
- Kyläläisten elinolojen ja viihtyvyyden parantaminen
- Saada kyläläisiä yhteen, tapahtumiin, ideariihet

Risuja ja ruusuja ja mitä unohtui?

- Puutuu innokas vetäjä joka saisi nukkuvat liikkeelle. Jäljellä olevat ihmiset pitäisi saada kiinnostumaan asioita ja mukaan toimintaan.
- Miksi maalla asuvat maksavat koiraveroja.
- EU maaseudun tuhoaja, Suomen päättäjät rähmällään Brysseliin.
- Jos kyselyn on tarkoitus on saada vain markkoja kylälle, olette valitettavasti vikapolulla.
- Kesämökkiläisellä ei ole paljoa annettavaa tähän kyselyyn
- Jos pystyisi palauttamaan sen vanhan kiireettömän tunnelman, mikä ennen oli.
- Oma kesämökki riittää.
- Ei lisää asutusta ja kesä asutusta, toivomme että kylä pysyisi mahdollisimman rauhallisena

Yhteenvetona:

Kyselyä pidettiin tarpeellisena. Kysely pitäisi toimittaa päättäjien tietoon, paikallislehteen ja kyläläisille toiminnan suunnittelua varten

Kylän rakenne on muuttumassa niin että yhä useampi käy ansiotyössä kylän ulkopuolella, johtuen taajaman läheisyydestä. Peruselinkeino harjoittajien määrä vähenee ja tilakoot suurenevat.

Kylän kehittämiselle on tarpeita ja aktiivisia tekijöitäkin löytyisi mukaan. Kuitenkin kesäasukkaiden kiinnostun alueensa kehittämiseen on varteen otettava tekijä, mitä pitäisi hyödyntää. Samoin kesäasukkaiden ja vakituisten halukkuutta ostaa ja käyttää paikallisia tuotteita ja palveluja voitaisiin käyttää hyväksi uudenlaisen yrittämisen ja jatkojalostamisen kehittämiseen ja kylän asuttuna säilymiseen. Palvelutason säilyttäminen on tarpeen, jotta vanhemmilla ihmisillä on mahdollisuus asua kotonaan. Kyläkoulua pidettiin tärkeänä. Liikenne järjestelyt ja tiestön kunnon kohentaminen, etenkin Porsakoski-Kantala, on vakituksille asukkaille jokapäiväisen liikkumisen takia tärkeitä. Mahdollisuuksia saada kesäasunnoille sähköä mahdollistaisi vakituisten asumisen ja jätehuolto kysymys askarruttaa kesäasukkaita. Tänä päivän nuorien huomioiminen on tärkeää kylän elävänä jatkumisen kannalta, sekä uusien asukkaiden ja paluumuuntajien etsiminen. Nuoriso hakeutuu opiskelemaan muualle, mutta saadaanko luotua mahdollisuuksia muuttaa takaisin. Tiedottamisen tarve on lisääntynyt ja sen pitäisi tavoittaa kattavasti. Kyselyä jaettiin ylitse kylärajojen, mikä ilmeni vastauksissaankin. Kylien välisten toiminnan kehittämisessä on vanhat kyläraajat esteenä.

Toivottavasti kyselyn tulokset antavat eväitä kylien toiminnan ja yrittämisen kehittämiseen. Pieksämäen seudun maaseutuseura pyrkii suorittamaan kyselyä myös muilla alueilla, palautteen myönteisyyden perusteella.